

LANGE TIDSSERIER SKABER BYGGESTATISTIK I VERDENSELITEN

Ny viden om byggeriets historie i Danmark giver større forståelse for, hvad byggeriet kan gøre for et land og dets økonomi. Den nye viden, som Danmarks Statistik har gravet frem, skaber byggestatistik i verdenseliten, mener Boligøkonomisk Videncenter, der har bestilt arbejdet.

Af Helle Harbo Holm

Mor, far og fem børn klemte inde i en 2-værelseslejlighed på 2. hylde til venstre. Lokum i gården og i det hele taget forhold vi i dag ville få klaustrofobi af bare at tænke på. Det er formentligt lignende billeder, mange forestiller sig, når man tænker på boligforholdene i hovedstaden i 30'erne. Og det har da også været virkelighed for nogle. Men helt ny viden viser, at generelt set var problemet med overbefolkede lejligheder faktisk allerede løst i starten af 30'erne.

Det kom bag på Curt Lili-green, der er sekretariatschef i Boligøkonomisk Videncenter. Og ham skal der ellers en hel del til at overraske på boligom-

rådet, eftersom det har været hans professionelle hjemmebane i 35 år.

Den nye viden er skabt på baggrund af midler fra Realdania til et stort samarbejde mellem Boligøkonomisk Videncenter og Danmarks Statistik. Boligøkonomisk Videncenter med Curt Lili-green i spidsen arbejder for at skabe en kvalificeret boligdebat i Danmark. Med det mål for øje identificerede Curt Lili-green en række punkter, hvor den hidtidige viden var mangelfuld. Det handlede i høj grad om, at vores viden tilbage i tiden havde store huller, eller at data slet ikke eksisterede. De huller bad han Danmarks Statistik om at udfylde. Det er langt hen ad vejen sket nu efter næsten et års arbejde. Resultatet er 22 nye tidsserier på byggeområdet – tidsserier som for boligbyggeriet på nogle områder går helt tilbage til 1917 og for det samlede byggeri tilbage til 1939.

Boligpolitik på et oplyst grundlag

Og det var altså med de resultater i hånden, at Curt Lili-green faldt over noget, som kunne overraske. På de fleste andre områder bekræftede

tallene de formodninger, han allerede havde:

- Men en ting er at have en fornemmelse, en anden ting er at have tallene, siger han.

Og det, at han nu har de konkrete tal at forholde sig til og bidrage med i boligdebatten, har han ønsket sig længe:

- Jeg må næsten knibe mig selv i armen for at se, om jeg drømmer, eller om jeg er vågen. Pludselig har vi alle disse utrolige mængder af information. Jeg er helt paf over, at projektet er realiseret. Nu håber jeg, at vi kan diskutere boligpolitik på en bedre og mere oplyst baggrund, siger han.

» **Jeg må næsten knibe mig selv i armen for at se, om jeg drømmer, eller om jeg er vågen.**

Sekretariatschef
Curt Liliegreen
Boligøkonomisk Videnscenter

Foto: Jon Norddahl

Den danske formue ligger i byggeriet

Projektet vedrører ikke alene de boliger, der udgør rammerne for hr. og fru Danmarks hverdag, men hele det byggede miljø, hvilket også dækker andet end boligbyggeri og anlæg.

Projektet handler langt fra kun om at belyse udviklingen i de fysiske bygninger, men også hele økonomien og forholdene omkring byggeriet er belyst. Og det er her, det for alvor bliver vigtigt.

- Det er i byggeriet hele den danske formue står. Byggeriets værdi er i tusinde af milliarder af kroner – et svimlende beløb for de fleste mennesker. Den her viden skal gerne bidrage til en forståelse af, hvad byggeriet kan gøre for et land og dets økonomi, siger Curt Liliegreen.

Han understreger, at det på ingen måde er tilfældigt, at Danmark i dag har en af verdens højeste boligstandarder. Det er vigtigt, at vi forstår det.

- Det har vi, fordi der er mennesker, der har truffet nogle valg og prioriteret det i form af byfornyelse og meget andet. Det er ikke kommet af sig selv. Det er jo vigtigt at vide i forhold til den boligpolitik, man vælger at føre fremadrettet, siger han.

Ny viden skal formidles bredt

Hovedparten af de mange nye tal og tidsserier er offentliggjort i Danmarks Statistiks statistikbank. Det var vigtigt for Curt Liliegreen, at det var en del af

Læs videre på næste side ►

FAKTA #5

OM BYGGERI OG BYGNINGER

Byggeri

Statistikken indeholder tal om byggevirksomheden og den opgøres på etageareal og antal boliger. Tallene fordeles derudover på bygningernes anvendelse (boliger, erhverv etc.) og på alle byggeriets faser fra tilladt, påbegyndt, under opførelse til fuldført byggeri.

Desuden opdeles byggestatikken på geografi (kommuner og regioner) og på bygherreforhold.

Det er kommunerne, der indberetter byggesager til Bygnings- og Boligregisteret (BBR) i forbindelse med nybyggeri eller til- og ombygninger.

Bygninger

På baggrund af Bygnings- og Boligregisteret (BBR) laver Danmarks Statistik også en årlig opgørelse over bestanden af bygninger.

Opgørelsen omfatter antallet af bygninger, antallet af kvadratmeter, bygningernes anvendelse (boliger, erhverv, etc.), ejerforhold, opførelsesår og opvarmningsforhold.

Statistikken over bygninger fordeles også geografisk på kommuner og regioner.

Læs mere om statistikken på vores hjemmeside www.dst.dk – søg efter emnet „Byggeri og anlæg“

fortsat fra side 13

aftalen med Danmarks Statistik, fordi han ville sikre, at de professionelle brugere har adgang til tallene i et professionelt miljø.

Men formidlingen er langt fra klaret med det. Ifølge Curt Liliegreen har Boligøkonomisk Videncenter et stort og vigtigt arbejde foran sig med at formidle de mange historier, der så ligger i tallene.

- Vi vil fortælle historierne om fx byggeriets CO₂-fodaftryk og meget andet. Vi målretter historierne direkte til slutbrugerne, så vi får en samlet historiefortælling til de forskellige målgrupper, forklarer Curt Liliegreen.

Målgrupperne tæller blandt andet medlemmerne i tekniske udvalg, byrådspolitikere, interesseorganisationer, journalister og elever på tekniske skoler, der vil vide mere om den sektor, de kommer til at arbejde i.

Projektleder: „Det er et luksusprojekt“

Det er ikke alene Curt Liliegreen og Boligøkonomisk Videncenter, der har svært ved at få armene ned over det omfattende projekt. Også i Danmarks Statistik er de medarbejdere, der har været en del af projektet, begejstrede. Specialkonsulent Gitte Skotner, der har været projektleder på opgaven, kalder det ligefrem et luksusprojekt at lede.

- Jeg har oplevet, at de medarbejdere, der har været involveret, har været meget dedikerede, og at alle frister er blevet overholdt, siger hun.

Projektet har involveret mange kontorer i huset, og det har været en meget stor researchopgave.

- Projektet har helt klart bidraget til vores videreudvikling i forhold til medarbejderne, fordi de har haft mulighed for at forske på nogle nye områder, vurderer Gitte Skotner.

En vanskelig opgave at gå tilbage i tiden

En af de medarbejdere, der har haft

FAKTA #6

LANGE TIDSERIER I STATISTIKBANKEN

I Statistikbanken ligger der nu blandt andet følgende længere tidserier om byggeri og bygninger:

- Tvangsaktioner per kvartal fra 1979-2012
- Beboede boliger efter udlejningsforhold fra 1930-2013
- Prisindeks for enfamilieshuse og antal salg i to serier fra 1965-2006 og fra 2006-2013
- Den samlede byggevirksomhed, fordelt efter byggefase og anvendelse fra 1939-2013
- Det samlede boligbyggeri, fordelt efter byggefase og boligart fra 1917-2013
- Det samlede boligbyggeri, fordelt efter byggefase og bygherreforhold fra 1917-2013
- Gennemsnitlig samlet areal i nyopførte boliger efter anvendelse fra 1916-2013
- Husstandenes forbrug på bolig og boligudstyr fra 1955-2010
- Boliginvesteringer efter investeringstype fra 1966-2012
- Boliginvesteringer i procent af bruttonationalproduktet (BNP) i løbende priser fra 1948-2012

fingrene helt ned i talmaterien, er Erik Nielsen, som er ansvarlig for byggestatistikken.

- Det har været skægt at lave. Det her er jo rigtigt statistikarbejde. At sidde og rode med gamle tal og skabe mening i det, siger han, og fortæller at opgaven i den grad har været udfordrende:

- Jeg er blevet bekræftet i, at det med at lave tidsserier er en særdeles vanskelig opgave. Det praktiske med at skaffe data er en ting, men det med at skabe mening i en tidsserie er en helt anden.

En af udfordringerne har for eksempel været at definere, hvad det præcist er, de forskellige begreber har dækket over op gennem tiden. Fx dækkede begrebet „villa“ tidligere over det, vi i dag kalder „parcelhus“, lige som „Hovedstadsområdet“ gennem tiden har inkluderet forskellige forstæder, men hvilke har ikke altid været beskrevet. Det har medvirket til, at det har været umuligt at opgøre det geografisk.

Det har også varieret gennem tiden, hvad man har interesseret sig for at belyse gennem boligstatistikkerne. Tidligere var det fx antal værelser frem for kvadratmeter. På samme måde dækker de første statistikker fra 1917 til 1925 kun hovedstaden og byer over en vis størrelse. Herefter blev de gradvist udvidet til at dække mere og mere frem

til 1964, hvor alle landets kommuner kom med.

Mange af forklaringerne på, hvorfor man tidligere har opgjort statistikkerne, som man gjorde, knytter sig naturligvis til samtiden, og i sin research er Erik Nielsen derfor stødt på flere sjove detaljer.

- Fra 1917 til 1928 lavede man det, vi kalder en „skæv opgørelse“. Man opgjorde året fra 1. oktober til 31. september i stedet for at følge kalenderåret, som vi gør i dag. Det falder sjovt nok sammen med, at den gang var 1. oktober flyttedag, hvor karlene og tjenestepigerne flyttede mellem gårdene. Den slags har vi været nødt til at tage højde for, da vi skulle skabe de lange tidsserier, forklarer Erik Nielsen.

Nogle af tallene i de nye statistikker har slet ikke eksisteret historisk set. Dem har Erik Nielsen haft held til at skabe. For eksempel opgørelsen over hvor store nyopførte boliger var et givent år. De oplysninger fandtes kun fra 1980, hvor vi fik Bygge- og Boligregistret (BBR). Men ved at fordele boligerne ud på de år, de blev bygget, og derefter trække alle de boliger fra, hvor der efter opførelsen har været væsentlige til- eller ombygninger, er det lykkedes Erik Nielsen at skabe en statistik over størrelsen på nyopførte boliger helt tilbage til 1917.

Ny viden i verdensklasse

Erik Nielsen mener ligesom Curt Liliegreen, at den nye viden, han har været med til at skabe, ikke alene er interessant for ham som statistiker, men også for samfundet som helhed.

- De her statistikker skal jo ses i sammenhæng med konjunkturerne gennem tiden. Boligbyggeriet er en af de knapper, man kan skrue på politisk. Men en større forståelse for, hvordan det skal bruges, kræver lange tidsserier at læne sig op ad, siger han.

Ifølge Curt Liliegreen har samarbejdet mellem Boligøkonomisk Videncenter og Danmarks Statistik bidraget til, at vi i Danmark nu har en boligstatistik i verdenseliten – intet mindre. ■

KONTAKT:

Erik Nielsen

Bygge og anlæg
eni@dst.dk
Tlf. 3917 3541